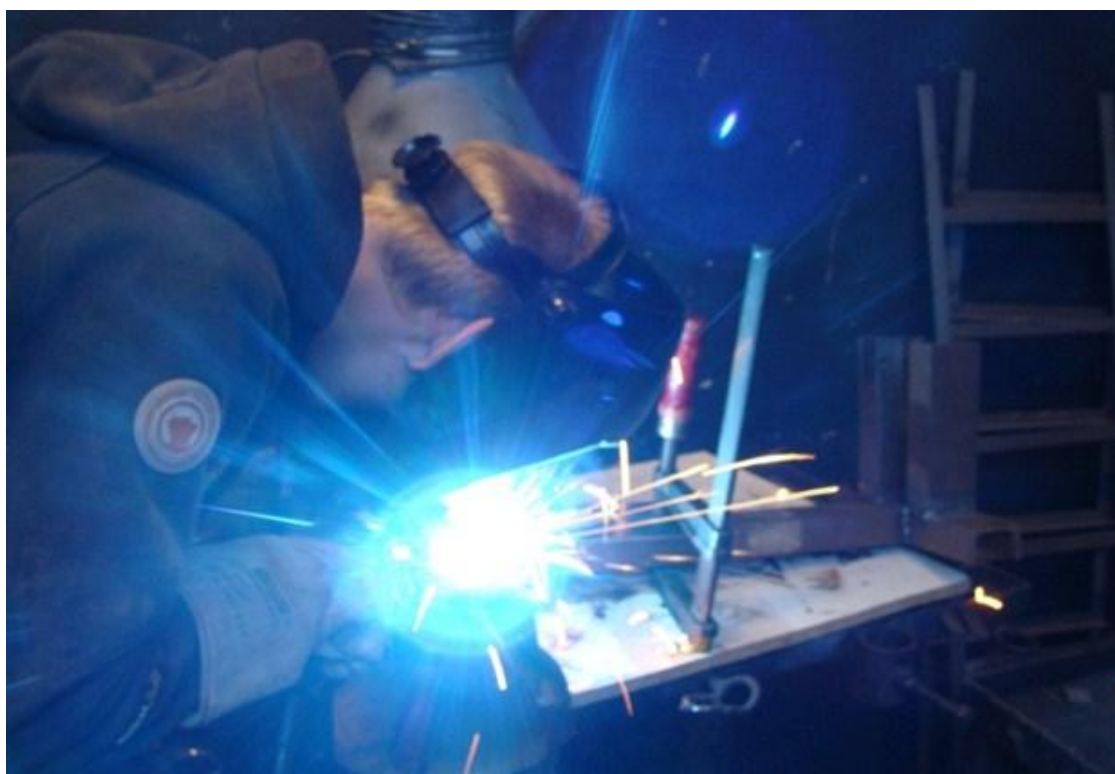

”Ny Nordisk Sloejd”

Danmarks Sløjdlærerforening november 2012

- med fagene: **Håndværk/design** og **Håndværk/teknik**

Ny Nordisk skole - ikke uden "*Ny Nordisk Sloejd*"!

Ny Nordisk skole har nu sit manifest og bør om få år være et besøg værd. Kommer man ude fra den store verden og vil besøge en nordisk skole i dag, varer det ikke længe, før man møder et enestående skolefag i Norden, som ikke findes på samme måde andre steder – nemlig sløjd.

Det fællesnordiske begreb "at sløjde", hvor der via hånd og ånd formes i materialer, hvoraf ikke kun et produkt opstår, men også den udførende udvikles, i en dialektisk proces mellem menneske og materialebearbejdning, er enestående i en grundskolesammenhæng. Ny Nordisk skole skal naturligvis rumme dette virke, men i en ny og innovativ form. Samtidig bør ordet sløjd stadig figurere, dog omdøbt, med en fælles nordisk og it-venlig stavemåde, til: "Sloejd".

Ny Nordisk skole har høje ambitioner om at løse tidens uddannelsesproblemer, og har også øje for, at praktisk- og håndværksmæssig undervisning er en del af løsningen. I de skoler, hvor rammer, forudsætninger og lærerkompetencer omkring fagene er i top, fungerer det nutidige håndarbejde og den moderne sløjd særdeles godt på mellemtrinnet. Blev disse fag også en obligatorisk del af udskolingen, kunne de støtte løsninger på folkeskolens nutidige og fremtidige udfordringer. Det ville gavne den almene dannelse for alle elever, og især for de praktisk orienterede unge, og de skoletrætte drenge og piger i folkeskolen.

Fagene er dog også klar til ægte fornyelse, og til at tage medansvar for løsningen af generelle uddannelsesproblemer, hvis politikerne vil investere.

Danmarks Sløjdlærerforening anbefaler derfor: "*Ny Nordisk Sloejd*", udtrykt i to helt nye praktiske og obligatoriske folkeskolefag: **Håndværk/Design** og **Håndværk/Teknik**

Begge fag tager sit afsæt i kropsligt og håndværksmæssig arbejde i innovative rammer. Fagene kan blive en reel fornyelse, der kan løfte de praktiske fags status og være et væsentligt løsningsbidrag til uddannelsesudfordringerne.

Ved implementering af disse to nye innovative fag i folkeskolen, kan Ny Nordisk Sloejd bidrage til, at Ny Nordisk Skole bliver en forbilledlig skoleform, med tilrejsende fra hele verden.

Ny Nordisk Sloejd - for fremtiden!

Hvorfor to nye fag?

Læreruddannelsen:

Håndværk/Teknik og **Håndværk/Design** som afløser for **Materiel-design**.

Fagene er nytænkt og derfor ikke blot en tilbagevenden til de to gamle fag, sløjd og håndarbejde, selvom mange af de gamle kernefagligheder vil kunne findes i de to nye fag.

Materiel-design havde en skæv kønssammensætning, med en overvægt af kvindelige studerende. De to nye fag tænkes som helhed at kunne gøre noget ved denne skævhed, nemlig at kunne tiltrække lige så mange mandlige, som kvindelige studerende. Samtidig forventes H/T at kunne tiltrække en ny teknisk- og praktiskorienteret lærertype - til dels med HTX-baggrund, eller håndværkere med HF. Disse lærertyper kan ligeledes være med til at hæve antallet af mandlige studerende på læreruddannelsen som helhed.

H/T og H/D er ikke tænkt som et mande- og et kvindefag, men som to forskellige praktiske fag, der henvender sig til både mandlige og kvindelige studerende. Der er tale om et 'groft og robust' og et mere 'teoretisk og forfinet' fag, der med to forskellige didaktikker, har hver sin appeal. Derfor vil der sandsynligvis blive en vis skævhed i kønsfordelingen i de to fag - men ikke samlet set.

Grundskolen

To nye almendannende, innovative og praktiske prøvofag til grundskole:

Håndværk/teknik og **Håndværk/design** som afløser for fagene **håndarbejde** og **sløjd**.

I dag er der to praktiske fag i grundskolen: håndarbejde og sløjd. Didaktikken er næsten den samme, og der lånes af og til materialer og metoder fagene imellem. Der har fra politisk side været et ønske om at forny fagene i et nyt fag, nemlig "håndværk og design" - ikke som en spareøvelse, men tænkt som et løft af de praktiske fag.

Udkast og forsøg virker lovende som mellemtrinsfag, hvor der er to-fagligheder til stede, samt fokus på det håndværksmæssige. Men hverken udgangspunktet, eller forsøgene med håndværk og design som fag, har fokus på de ældste klasser. Ej heller søges her en umiddelbar didaktik, med teknisk innovation, praktiske eksperimenter, eller produkter og arbejdsprocesser i grove materialer, sådan som det efterspørges, især til de praktisk orienterede elever i udkolingen. Skal ét og samme fag også kunne rumme det, vil det blive for bredt og fagligheden og fordybelsen risikere at få et knæk.

Der bør derfor bibeholdes to praktiske fag i grundskolen, men i form af to helt nye praktisk-innovative håndværksfag, med hver sin lærertype.

Et fag med fokus på henholdsvis håndværk, design og forfinede produkter i både hårde og bløde materialer. Et andet fag med fokus på håndværk, umiddelbar praktisk/teknisk problemløsning og skabende fremstilling i primært i hårde og grove materialer, inde som ude.

Ny Nordisk Sloejd - med fagene: Håndværk/design og Håndværk/teknik

Håndværk/Teknik - i folkeskolen:

Det nye innovative, praktisk/tekniske prøvfag til udskolingen!

Begrundelser for faget:

- ❖ At støtte målene om inklusion, læring for alle og at 95% af en ungdomsårgang skal erhverve sig en ungdomsuddannelse.
- ❖ At bringe mere innovation, praktisk-teknisk erfaring og entreprenørskab ind i folkeskolen.
- ❖ At støtte de praktisk orienterede elever og modvirke skoletræthed, især drenges.
- ❖ At højne de praktiske fags status og give et niveauløft.

Formål for Håndværk/Teknik

Stk. 1

Formålet med undervisningen i håndværk/teknik er, at eleverne fortsat tilegner sig kundskaber og færdigheder, gennem praktisk, eksperimentel, skabende og håndværksmæssig fremstilling i primært hårde og grove materialer. At eleverne gennem fremstillingsproces og færdigt produkt får indsigt i, samt tanker om håndværk og teknik, der har værdi for elevernes nuværende og fremtidige liv.

Stk. 2

Udgangspunktet for undervisningen bør tages i elevernes egne, udfordrende iagttagelser i hverdagslivet; forundring, undersøgelser og eksperimenter omkring håndværk/teknik, eller i et andet skolefag. Fagets arbejdsform skal være en vekslen mellem den umiddelbare afprøvning, og en indøvning af sløjd-designprocessen i praksis. Det håndværksmæssige skal være garantien for det optimale udfald af de eksperimentelle undersøgelser - både ude og inde. Dette skal fremme og vedligeholde elevernes lyst og evner til at udtænke problemløsninger, fastholde en projektidé og gennemføre en arbejdsproces til ende. Samtidig skal eleverne, trods vejrlig og materialernes modstand, opnå materiale- og teknikforståelse, så tilliden til egne kreative, innovative, praktiske og håndværksmæssige evner bevares og øges.

Stk. 3

Gennem fagets kernefagligheder, samt brug af korrekt historisk og naturvidenskabelig teori, skal håndværk/teknik-faget være garant for, at tværfaglige-, innovative- og entreprenørprocesser kan opstå i, og mellem udskolingsfagene. Faget kan samtidig være enzymet for en større praktisk dimension i projektopgaver, og i udskolingsfagene generelt. Eleverne udvikler endvidere kompetencer i samarbejde, medbestemmelse og medansvar, samt primær kendskab til områder, som arbejdsmiljø og miljø- og ressourcebevidsthed. Undervisningen indeholder uddannelses- og erhvervsafklarende elementer med henblik på, at eleverne bliver afklarede og motiverede til valg af ungdomsuddannelse.

Mål for faget:

- At stimulere udskolingselever til at lave praktisk-tekniske eksperimenter og konstruktioner.
- At stimulere teknisk-praktisk nysgerrighed, indsigt og problemløsende adfærd i udskoling.
- Udvikle og vedligeholde elevens skabertrang og praktiske virkelyst i hele grundskoleforløbet.
- Øge elevens tillid til egne praktiske og håndværksmæssige evner.
- At øve ansvarstagen og arbejdsglæde i praktisk fællesskab.
- At opøve innovation og entreprenørkompetencer hos eleverne.
- Fremme glæden ved at kunne udføre og gennemføre et stykke praktisk arbejde – ude, som inde og året rundt.
- Give indsigt i hårde materialer, håndværksfagernes teknikker og kompetencer, samt erhvervslivets uddannelsesmuligheder.
- Give støtte til indlæring af andre fags teori, via praktisk og eksperimentelt arbejde.
- At give lyst til teoretisk fagligt fordybelse, også i andre fag, som dansk og matematik.
- Støtte den praktiske vinkel i 9. klasses projektopgave.
- At give elever mulighed for at blive vurderet i praktiske kompetencer ved folkeskolens afgangsprøve.

H/T vil oftest ses i:

Egne selvstændige, entreprenante håndværksprojekter primært i grove materialer - både ude og inde, og "Store NØRD- projekter", men også i:

- Tværfaglige temaer med fysik/kemi om materialernes fysiske egenskaber og teknikkens brug.
- Forbindelse med andre fag, som enzymet til den praktiske vinkel.
- Tværfaglige byggeprojekter med historie, dansk.
- Tværfaglige naturprojekter med samfundsfag, biologi og geografi.
- Modelarbejde med matematik, geografi og historie.
- Problemløsende designprojekter med valgfaget håndværk/design.
- Tovholderrollen ved praktiske fagdage og skolekonkurrencer.
- Brobygningsprojekter med erhvervsskoler og erhvervslivet.
- Udvikling af samarbejde med museer og skoletjenester.
- Som en del af projektopgaven.

Håndværk/teknik skal ses i forlængelse af mellemtrinnets håndværksfag Håndværk/design, og bygge på dette fags slutmål.

I Håndværk/tekniks trinmål bør der indtænkes en progression fra 7. klasses trin, gående fra fællesprojekter og fælles indlæring af nye arbejdsteknikker, til mere opdelt fordybelse i samarbejdsgrupper og individuelle problemløsninger op til 9. klasses projektopgaven.

Håndværk/teknik vil skulle varetages af kommende H/T- lærere og sløjdlærere med efteruddannelse.

Håndværk/teknik skal skemalægges med base/afsæt i sløjdlokaliteterne ude og inde.

Håndværk/Teknik - i læreruddannelsen:

Et nyt entreprenant og innovativt praktisk/teknisk undervisningsfag

Håndværk/teknik tænkes som et selvstændigt, 2-årigt undervisningsfag (linjefag) på læreruddannelsen, samt i efter- og videreuddannelsen af lærere. Sammen med **Håndværk/design**, ligeledes et nyt, selvstændigt undervisningsfag, tænkes faget som afløser for læreruddannelsesfaget **Materiel-design**.

Begrundelser for faget:

- ❖ At støtte folkeskolens mål om inklusion, læring for alle og, at 95% af en ungdomsårgang skal erhverve sig en ungdomsuddannelse.
- ❖ At bringe mere innovation, praktisk-teknisk erfaring og entreprenørskab ind i grundskolen.
- ❖ At bringe mere håndværk og praktisk læring ind i folkeskolens udskoling.
- ❖ At skabe en helt ny igangsettende, ekspressiv og praktisk-teknisk lærertype med høj tværfaglig indsigt.
- ❖ Tiltrække lærerstuderende fra HTX og håndværkere med hf.
- ❖ Generelt tiltrække flere mandlige studerende til læreruddannelsen.
- ❖ At støtte de praktisk orienterede elever, og modvirke drenges skoletræthed i folkeskolen.
- ❖ Igen at skabe nok og højt, fagligt linjefagsuddannede lærere til de praktiske fag i grundskolen.
- ❖ At højne de praktiske fags status, samt give et niveauløft både i læreruddannelsen og folkeskolen.

Kompetencemål for H/T bør udformes, som der nu er udarbejdet for håndværk/design, håndarbejde og sløjd.

Skitserede mål for håndværk/teknik - En H/T-lærer skal kunne:

- Varetage praktisk-teknisk undervisning i folkeskolens udskoling - ude og inde - på godt, håndværksmæssigt niveau.
- Bibringe elever faglig indsigt i, og praktisk erfaring med en alsidig vifte af hårde materialer og deres manuelle- og maskinelle arbejdsmetoder.
- Opbygge et "Store-NØRD"-læringsmiljø med praktisk-tekniske forsøg og konstruktioner.
- Opbygge rammer for, idéer til, samt støtte innovation og entreprenørskab hos eleverne.
- Fagligt overskue og organisere differentieret projektarbejde i spredte grupper, inde og ude.
- Formidle brobygning fra folkeskolefaget, til erhvervsskoler og erhvervslivet.
- Kende til andre udskolingsfags kernefagligheder og et udsnit af læremidler især naturfag.
- Stå i spidsen for praktiske, tværfaglige sammenhænge i udskolingen på højt fagligt niveau.
- Inddrage danskfaglighed og matematik i undervisningen på et støttende niveau.
- Stå i spidsen for praktiske emneuger, museums-kontakter og skolekonkurrencer.
- Støtte elever med praktiske indslag til løsning af projektopgaven.
-

Undervisningsfagene håndværk/teknik og håndværk/design skal hver for sig, give den studerende kompetencer til at undervise i det tilsvarende fag i folkeskolen, samt i de praktiske og innovative valgfag på 10. klassestrin. Der er tale om to 2-årige linjefag. De tænkes dog opdelt i moduler, så en delvist fælles undervisning mellem linjefag er mulig, og efter- og videreuddannelse eventuelt kan integreres.

Styrk læreruddannelsen med en ny praktiskorienteret lærertype!

Håndværk/Design - i folkeskolen:

Tænkes som obligatorisk mellemtrinnsfag ud fra Børne- og Uddannelsesministeriets beskrivelser af forsøgsfaget "Håndværk og design". Derudover anbefales det, at der bliver udviklet og beskrevet en række eksemplariske Håndværk/design-valgfagsforløb til udkolingen, som udbudsmulighed for den enkelte skole. Alle forløbene bør i det nye fags ånd, være med spændende titler og tilrettelægges med fokus på håndværk, designprocesser og for innovation, men med mulighed for fordybelse og arbejde med eksempelvis:

- Tekstil og beklædning
- Strik, garn og beklædning
- Kostumer, drager og rekvisitter
- Scenografi model- og kulisseybygning.
- Interiør og brugskunst
- Ler, keramik og glaskunst
- Lys, lamper og belysningsteknik
- Skrot, sten og genbrug
- Form, etnografi og artefakter.
- metaltråd og flet
- Støbning, drivning og smykkefremstilling.
- Møbelsnedkeri og konstruktion.
- Arkitektur og modelbyggeri
- 9. klasses projektopgave
- Og andet.

Håndværk/Design - i læreruddannelsen:

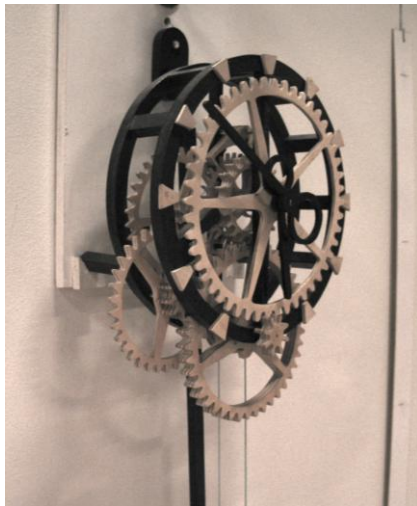
Håndværk/Design tænkes som et selvstændigt, 2-årigt undervisningsfag (linjefag) på læreruddannelsen, samt i efter- og videreuddannelsen af lærere. Sammen med **Håndværk/teknik**, ligeledes et nyt, selvstændigt undervisningsfag, tænkes faget som afløser for læreruddannelsesfaget **Materiel-design**. Indhold og kompetencemål er tænkt som i beskrivelserne af læreruddannelsen om Håndværk og design, dog med den præcisering, at alle dimitterende med undervisningsfaget Håndværk/design skal have gennemgået et "maskinkursus".

Undervisningsfagene håndværk/teknik og håndværk/design skal hver for sig, give den studerende kompetencer til at undervise i det tilsvarende fag i folkeskolen, samt i de praktiske og innovative valgfag på 10. klassetrin. Der er tale om to 2-årige linjefag. De tænkes dog opdelt i moduler, så en delvist fælles undervisning mellem linjefag er mulig, og efter- og videreuddannelse eventuelt kan integreres.

Danmarks Sløjd lærerforening november 2012

Indfør **Ny Nordisk Sloejd** - med fagene: **Håndværk/design** og **Håndværk/teknik**

Læs mere på: <http://www.folkeskolen.dk/519380/sloejd-kan-give-nyt-mod-paa-matematik-og-innovation>

Indfør: *Håndværk/teknik* som obligatorisk udskolingsfag!